

Kedves régi és mai diákok, tanáraitok, barátok, kedves vendégek!

Összegyűltünk itt, a Lovassy Gimnáziumban, hogy emlékezzünk egy nagyszerű emberre, egy tanárra, Knoll Jánosra.

Ki ő? Mit tudunk róla? Kiváló tanárunk volt, nagyon szerettük, és nem akarjuk, hogy elfelejtődjön.

Mennyi minden eszünkbe jut, pedig akkoriban nem sokat tudtunk a tanárainkról, hétköznapjaikról, múltjukról. Csak az osztályteremből, a kirándulásokról ismertük őket. Nem nagyon meséltek nekünk magukról.

Milyen volt Jani bácsi? Alacsony, köpcös ember, öltöny, nyakkendő, kalap, és mindig fényesre pucolt cipő. Az osztályteremben fehér köpeny. E látszólag szigorú megjelenést azonban mindig feloldotta az enyhe, visszafogott humora, szelíd hangja. Soha nem emelte föl: csendes szóval is mindent elért.

Ma ámulva olvashatjuk a neten az *Életem – emlékeim* címet viselő személyes vallomását, visszaemlékezését, amelyben a történelem elevenedik meg.

Az egyszerű marcaltói kisgyerek bejáróként kezdi a középiskolát, tanítóképzős 18 éves diákként részese a háborúnak. Fogságba kerül, súlyos beteg lesz. Jó embereknek köszönhetően szerencsésen hazakerül, befejezheti a tanítóképzőt, és elkezd tanítani. Közben az ELTE-n tanul, matematikatanári diplomát szerez, és 1952-től itt van Veszprémben, a Lovassy Gimnáziumban.

Kalandos heteket élt át '56-ban, mert kiállt egy tanítványa mellett. Aztán itt folytatta tovább, 35 éven át.

Sokunk számára egy életre meghatározó, hogy kik voltak a tanáraink. Ki volt, aki elemiben az első osztályban elindította az iskolai létünket, kik voltak, akik később formáltak, okosítottak bennünket. Sokukra megbecsüléssel, hálával gondolunk. De közülük is kiemelkedik Knoll János, az 1967-ben indult spec. mat. tagozat „A” osztályának matematikatanára és osztályfőnöke, ahol 36-od magammal én is ott voltam.

Elég hamar ráébredtünk: mekkora szerencse, hogy ebben az évben voltunk 8.-osok. Ekkorra érett be Knoll János azon törekvése, hogy Veszprémben is elindítsa a speciális matematika tagozatot.

Kereste a tehetséges gyerekeket; mindig is kiemelten törődött velük, nem engedte elkallódní őket.

Nem volt rest, pl. elutazott Tapolcára, és győzködte a szülőket, hogy 14 éves, féltett egy szem fiukat adják kollégiumba, engedjék a szerveződő tagozatos osztályba. És jöttek Ajkáról, Almádiból, Kádártáról, Zircről, Taliándörögdről. Ő lett az osztályfőnökünk is, hogy diákjainak gondját viselhesse.

Knoll János tanári pályájának legfontosabb álma megvalósult, a semmiből egy új világot teremtett a Lovassyban. A 3 fehér könyv volt a bibliánk, naponta forgattuk, és olyan különleges dolgokat tanultunk, mint pl. a diophantoszi egyenletek, a determinánsok, később a komplex számok és még ezer más. Ilyesmiről a többiek nem is hallottak! Természetesen nemcsak a különleges tananyag, és annak mennyisége miatt voltunk „speciálisak”. Gondolkodásunk, látásmódunk is rugalmasabbá vált, a térszemléletünk finomodott. Valahogy mélyebben láttunk bele – nemcsak a matematikába, hanem az általa leírt valóságba is.

Bíztatott bennünket, sőt, elvárta, hogy rendszeresen dolgozzunk a Középiskolai Matematikai Lapokba. Mindannyiunknak járt ez a kis füzet, próbálkoztunk a kitűzött feladatok megoldásával, és remek érzés volt, amikor valamelyőnk neve ott állt nyomtatásban is. Ezt már az első tanévben 14 osztálytársunk mondhatta el magáról. Nagy élmény volt ez, és igazolta Knoll János erőfeszítéseit, vitáit, az egyeztetésekre fordított időt, hogy kellett ez a spec. mat. tagozat. A Dunántúlon ez volt az első ilyen. Micsoda öröm lehetett ez Jani bácsi számára!

A siker híre hamar terjedt, menő dolog volt ide jelentkezni.

Kitörölhetetlen nyomot hagyott a gimnáziumi lét mindegyőnkben. Büszkeség volt kimondani, hogy a veszprémi Lovassy Gimnázium spec. mat. tagozatára jártunk.

A napi 2 matekórán olyan biztos alapokat, tudást, szemléletet szereztünk, amivel nem volt nehéz bejutni az egyetemre.

Közülünk mindenki továbbtanult, ráadásul eredményesen. Abban az időben ez nem volt olyan természetes dolog! 8-an lettünk matematika szakos tanárok és tanítottunk nyugdíjazásunkig, többen mérnökök, egyetemi oktatók, tudósok. Van egy Széchenyi-díjas osztálytársunk: a dicsőségtáblára is fölkerült: Friedler Ferenc.

Utánunk sok-sok éven át folytatódott, és – kicsit ugyan módosulva – egészen napjainkig megmaradt az emelt szintű matematikaoktatás. Sőt, a spec. mat. tagozat mintájára másféle tagozatok is létrejöttek, és az ottani tehetséges tanulóknak is új lehetőséget teremtettek.

De jó iskolát nem lehet egyedül csinálni. Kellettek hozzá a társak, a tantestület, akikkel azonosan gondolkodtak a tanításról: a diák volt a középpontban, a tanuló volt a fontos. A régi tablóról látható, hogy hosszú éveken át micsoda csapat volt a Lovassyban.

A spec. mat. tagozat válogatott tanárokkal indult. Hadd soroljam fel őket: Hacsek – Horváth Géza, Kapor Károlyné, Bácskay Gyuláné, a Mester – Hegyi László, Kehrer Gyuszi bácsi, Kölcsey Márton, Bakos István, Németh Csaba (akit Knoll János is tanított gimnazista korában), Salesz – Sallai Mária, Tölgyesné Zsilkó Katalin.

Knoll János irányításával kinevelődött egy olyan matematikatanári gárda, amelynek tagjai sok éven át sikeresen tanítottak a tagozaton, fejlesztették a tananyagot, új módszereket dolgoztak ki. Munkájukkal elismeréseket szereztek, díjakat kaptak. Sorolom őket is: Hegyi László, Takács József, Békefi Zsuzsa, Varga Vince, Farkas István, Molnár Attila.

Lovassys vagy spec. mat. tagozatos diákból ugyanitt matematikatanár lett Arnhoffer Mihály, Varga Vince, Katanics Sándorné-Lengyel Zsuzsa, Kovács Előd, Pálffy Zoltán (a mostani egyik igazgatóhelyettes), valamint Böcskei Ákos és Márffy Katalin, ők ma is ebben az iskolában tanítanak.

A többi tárgyat tanító tanár is szívesen tanított bennünket. Nagyszerű volt, hogy még az egyetemről is volt matektanárunk Tomor Benedek személyében.

Knoll János nemcsak tanára volt az iskolának, nekünk és előttünk 3 osztálynak szeretett osztályfőnöke, hanem 18 év tanítás után 1972-től 8 éven át igazgatóhelyettesként, majd további 8 éven át igazgatóként is kiteljesedhetett, bár az igazi lételeme a tanítás volt.

Mi és mindenki, akit csak tanított, vagy igazgatósága alatt ügyes-bajos dolgainkat intézte, szóval mi voltunk a gyerekei. Otthon, Irénke néninek valószínűleg mindent elmesélt, hiszen ő is mindent tudott rólunk. Bizonyítványunk az ő keze nyomát viseli, az ő gyönyörű írásával sorakoztak a jegyeink.

Ezernyi történetet tudunk felidézni tanárainkról. Nem csak a fejünkben, lelkünkben, szívünkben él, hanem mesélünk róluk, időnként megemlegetjük őket a tanítványainknak, egymásnak. Embersége, nyugalma a kritikus pillanatokban is megmaradt. A gimis éveink egybeestek a Beatles és az Omega hazai felfutásával. A fiúk hosszabb haját növesztettek. Jani bácsitól szelíden, de megkapták az útmutatást, menjenek borbélyhoz. Az osztálykiránduláson tapintatosan félrenézett, amikor sörözésen kapta a tanítványait. Ahogy foglalkozott velünk, és ahogy tanított, belénk ivódott. Munkánkban, mindennapjainkban a ránk ragadt módszereket alkalmazzuk, azokat visszük tovább.

Így őrződik meg tanáraink emléke. Ezért áll az iskola falán a kiemelkedő tanárok emléktáblája, hogy a következő generáció se felejtse el őket. Ismerjék meg, kik voltak a régiek, kik lehetnek példák számukra, kikre érdemes emlékezni. Múlt nélkül nincs jövő. Az iskola szépen ápolja neves tanárainak és diákjainak emlékét.

Jani bácsi 35 évet tanított itt. Ez rettenetesen nagy idő! Hány diákot ismert? Hány család kötődött így az iskolához? Veszprémben a Lovassy fogalom. Sok családban volt – van lovassys diák. Szülők, gyerekek, unokák jártak ide vagy a Várba, a Lovassy elődjébe. 82 éves unokanővéremet Knoll János is tanította pályája elején, 28 éves fiatalemberként. Ott vannak a tablón. (Nagy köszönet jár az iskolának, hogy ilyen szépen feldolgozta a múltat.)

Szerintem a spec. mat. tagozat volt Knoll János tanári, pedagógiai pályájának legnagyobb sikere. Békefi Zsuzsa tanárnő nagyon remek, részletes összefoglalót adott a tagozat elmúlt 50 évéről a Veszprémi Szemle egy 2018-as cikkében. Az iskola honlapja egy egész aloldalt szentel (specmat50.lovassy.hu) a specmat tagozat múltjának.

Knoll János hosszú pályafutása alatt sok elismerést, kitüntetést kapott a hivataloktól, és még több szeretetet a diákjaitól. Tanítani, diákok között lenni – ez élte, ez tartotta jó erőben. Díjai közül csak mutatóba néhány: Beke Manó-emlékdíj 1970-ben, Kiváló tanár 1973-ban, Pólya György-díj 2007-ben.

Most a tanítványok, tanártársak, barátok körében itt vannak a rokonai is, akik féltő gondoskodással vették körül, és tették nyugodttá életének alkonyát. 92 évet élt.

Jó lenne, ha minden évben szeptember 21-én, a születésnapján egy matekverseny, vagy matematikai kiselőadás keretében emlékeznének a diákok Rá, és vele együtt azokra lovassys tanárookra, akik ezt az iskolát nagyra tették.

Leplessük le Knoll János emléktábláját!